

Copyright© 2011 by Deepak Malhotra

Copyright© za srpsko izdanje Sezam Book, 2021

Dipak Malotra

Poslovna škola Harvard

**Ja sam
ti maznuo
SIR**

Za one koji odbijaju da žive
kao miševi u tuđem lavirintu

Sezam Book
Zrenjanin, 2021

Za Ariju i Džuija...
ovo je ono što najviše želim da znate

Sadržaj

Uvod	9
Dobra knjiga.....	17
Maks	23
Zed	27
Zašto	31
Čak i „nemoguće”	41
Gore	45
Veliki	51
Napolju.....	55
Ko mi je maznuo sir?	59
Ja sam ti maznuo sir	65
Zidovi.....	71
Lavirint u mišu.....	75
Miš kao nijedan drugi	83
Neki miševi su veliki	85
Pitanja za individualnu refleksiju.....	95

Diskusiona pitanja za grupe i književne klubove	99
Diskusiona pitanja za vašu organizaciju	103
Beleška za predavače	107
Beleške za menadžere i izvršioce	111
Pitanja za autora	115
Reč zahvalnosti	119
O autoru	123

Uvod

Kada se neka knjiga proda u više od dvadeset miliona primeraka, poštovanje prema mišljenju njenih čitalaca obavezuje na objašnjenje zašto bi neko želeo da dovede u pitanje njenu centralnu poruku. To ukratko želim i da učinim na ovim uvodnim stranicama. Pravi odgovor, doduše, leži u samoj fabuli.

Ova knjiga je napisana - i predviđena za čitanje - kao zaseban entitet. Sasvim očekivano, uprkos tome, pitali su me da li je načinjena kao odgovor na *Ko je maznuo moj sir?* (KMMS), ili kao njen dodatak. Ili, da se preciznije izrazim: da li ja tvrdim da je poruka KMMS netačna ili samo nepotpuna? Odgovor je: i jedno i drugo.

Za sve one koji teško izlaze na kraj sa velikim (ili čak malim) promenama u životu, KMMS je primamljivo štivo. Ta knjiga je koristan podsetnik da moramo prihvatiti da se promene dešavaju, da mogu biti izvan naše kontrole, i da je potrebno da pronađemo snagu da nastavimo dalje sa životom i da se prilagodimo. Ova poruka nije ni netačna ni trivijalna. Ali jeste nepotpuna. Čak i kada prilagođavanje deluje kao jedina moguća opcija, trebalo bi da učinimo više od slepog prihvatanja problema ili nestrpljivog adaptiranja na njih. Trebalo bi da težimo razumevanju uzroka promene na koju smo prisiljeni, načina na koje bismo mogli da uspostavimo veću kontrolu nad sopstvenim životima u budućnosti, ispravnosti naših ciljeva, i mogućnostima bega iz lavirinata u kojima smo uvek podređeni tuđem dizajnu. Drugim rečima, efektivno prilagođavanje nije dovoljno za uspeh, a ni za sreću.

Zatim, poruka KMMS je na više načina ne samo nepotpuna, već i opasna. Možda bi trebalo razmisliti dvaput pre nego što počnemo da savetujemo druge da bi bilo mudro da odmah prihvate svoja ograničenja. Možda ne bi trebalo da sugerišemo mogućim investitorima rešavačima problema, preduzetnicima i vođama da jednostavno prihvate svet onakav kakav im je dat, umesto da traće svoje vreme pitajući se zašto su stvari takve kakve jesu. Možda bi trebalo da prestanemo da govorimo ljudima da su samo miševi koji jure sir u tuđem lavirintu. Znam da to nisu poruke koje KMMS promovise, ali su, za mnoge čitaoce, one snažno prisutne.

Ta knjiga teži ka tome da pomogne čitaocima da preispituju svoje pretpostavke o tome sa kakvim granicama su zaista suočeni, i da ih ohrabri da preduzmu nešto da bi promenili ne samo ponašanje, već i okolnosti u kojima se nalaze. U svetlu ranijih događaja, snažnih društvenih

---

normi, raspodeli resursa i visokih očekivanja drugih, individua može potceniti sopstvenu sposobnost kontrole svoje sudbine, preoblikovanja okoline i prevazilaženja barijera na koje nailazi. Uspeh na poljima poput razvoja karijere, inovacija, kreativnosti, rešavanja problema i uvećanja poslovanja – i ličnog razvoja – često zavisi upravo od toga: sposobnosti da se pretpostavke dovode u pitanje, da se preoblikuje okolina i da se igra prema drugačijem sklopu pravila... sopstvenom.

Kao i KMMS, ova knjiga priča priču o tri miša koji žive u Lavirintu. U ovom slučaju, glavni likovi su tri jedinstvena, avanturistički nastrojena miša: Maks, Zed i Veliki. Posmatrajući kako se njihovi životi odvijaju i prepliću, otkrivamo da umesto jednostavne reakcije na promenu i potere za sirom, svako od nas ima sposobnost da pobjegne iz Lavirinta ili čak da ga izmeni prema sopstvenom nahodanju. Mi možemo da stvaramo nove

okolnosti i stvarnosti kakve želimo, ali prvo moramo odbaciti stav koji je često duboko usađen u nama, o tome da smo samo miševi u tuđem Lavirintu. Kako Zed to objašnjava: „Vidiš Maks, problem nije u tome što je miš u Lavirintu, već u tome što je Lavirint u mišu.,,

Ova knjiga je namenjena ljudima i organizacijama koje se osećaju zarobljeno u svojim trenutnim okolnostima, i ljudima koji naporno rade i možda čak imaju uspeha u životu i poslu, ali koji se bore da pronađu značenje ili ispunjenje u onome što rade; ljudima koji igraju (možda i veoma dobro) igru koju nisu sami izabrali; onima čiji pogled na uspeh ne počiva samo na promeni starih puteva delanja, već i na njihovom ponovnom razmišljanju; i onima koji tragaju za inspiracijom dok promišljaju o tome šta da rade sa ostatkom svojih života. (A ako niste sigurni da li se možete pronaći u ovim opisima, samo pročitajte knjigu – kratka je!)

Maks, Zed i Veliki su već dugo vremena sa mnom, ali svaki put kada ponovo posetim njihove avanture, shvatim da sam iznova inspirisan. Nadam se da ćete i vi u njemu pronaći nadahnuće. I više od svega drugog, nadam se da će vam čitanje ove knjige izmamiti osmeh – i da ćete se pitati zbog čega se tačno osmehujete.

**JA SAM
TI MAZNUO
SIR**

Dobra knjiga

Nazvali su je revolucijom. Lekcija – saznanje – proširena je čitavim Lavirintom. Teško da je ostao ijedan miš koji nije bio upoznat sa sadržajem dobre knjige.

Saznanje je bilo duboko. Još bitnije, nije se mnogo odnosilo na pojedinačnu sposobnost rezonovanja, a svaki miš će vam reći da je taj atribut najbitnija oznaka svih velikih istina. Tako je to bilo prihvaćeno kao možda i najveća, a sigurno najvažnija, istina. A bila je tako jednostavna.

Knjiga je jasno stavila do znanja: promene se dešavaju. Možeš sedeti i žaliti se na nju, ili se možeš menjati vremenom. Ne boj se promene.

Prihvati promenu. Ono što se dešava u Lavirintu je izvan tvoje kontrole. Možeš kontrolisati samo svoju reakciju.

Najzad, samo zato što je svaki miš bio upućen u ovo novo shvatanje, ne znači i da je svaki od njih bio u stanju da ga u praksi shvati. Neki su uspeli u potpunosti. Oni su naučili da je promena neizbežna i da je nemoguće kontrolisati je. Prihvatili su svoju bespomoćnost u odnosu na kontrolu delovanja Lavirinta – koju su zvali sudbina – i prepustili su se adaptaciji.

Mnogi drugi su uspeli na nižem nivou. Još uvek su imali momente straha, nepokretnosti, depresije i očaja, ali ovakvi momenti su bili mnogo ređi nego što su to bili u prošlosti. Ovi miševi u znatno popravili svoj status u Lavirintu.

Svakako, bilo je i onih miševa koji su retko mislili o učenjima dobre knjige. Slagali su se sa njom,

---

načelno, ali nisu imali ni vremena ni snage da menjaju svoj način života. Na kraju krajeva, stare navike je teško odbaciti. Oni bi kasnije radili na tome – možda sledeće nedelje, možda sledeće godine.

Sve u svemu, život u Lavirintu je sada bio zaista drugačiji. U prošlosti, kada je sir bivao premeštan sa jedne na drugu lokaciju, svi miševi su očajavali. Nisu mogli da shvate šta se desilo. Proklinjali su sopstvenu sreću. Sedeli su u uglu u kome je u prošlosti bio sir i molili su se za njegov povratak. Postajali su uznemireni i gubili su razum. Bivali su besni i otežavali su već i tako težak život.

Napokon, nakon čitanja dobre knjige, miševi su drugačije reagovali. Nestanak sira je i dalje bio traumatičan, i dalje je bilo nemoguće shvatiti zašto je bio premešten.

Miševi su sada bili u potrazi za novim nalazištima sira. Oni koji su u potpunosti

---

prihvatili filozofiju dobre knjige, prvi su shvatili da je potrebno upustiti se u avanturu traženja novog sira.

Oni koji su imali problem da se izbore sa filozofijom, kojima je bilo teško da raskinu sa starijim navikama, bili su znatno sporiji. Ali i oni su razumeli da se moraju menjati u skladu sa vremenom koje se menja. Oni su, takođe, u jednom trenutku, započeli potragu za novim sirom.

Naučivši da se menjaju u skladu sa vremenom, miševi su uspevali da pronađu više sira. Otkrivali su ga mnogo brže nego što su to ikada činili u prošlosti. Dobra knjiga je bila u pravu! Imali su sir... više sira, i to mnogo više nego ikada ranije. Od toga nema boljeg, ako ste miš.

Tako se miševi više nisu pitali zašto je sir pomeren. Svi su se složili oko toga da na takva pitanja ne postoje odgovori. Više nisu pokušavali

---

da smišljaju planove da bi sprečili da se sir pomeri. Samo budala bi pomislila da se sudbina može kontrolisati. Povrh svega, nikada više nisu postavljali nerazumno pitanje: „Ko je maznuo moj sir?„

Život je sada bio jednostavniji. Sve se svelo na veoma jednostavnu jednačinu:

ŽELIŠ SIR
+
SIR VIŠE NIJE OVDE
= IDI I NA DRUGOM MESTU
PRONAĐI SIR

Na kraju krajeva, za miša u Lavirintu, trka je sve što je vredno pomena.

Ali ipak...

Pa... ipak je tu bio Maks.

A Maks je bio sasvim drugačiji.

